

ราชกิจจานุเบกษา

เล่ม ๕ แผ่นที่ ๑ วันอังคาร เกือบห้า ขึ้นแปดค่ำ ปุศุภมาส ๒๔๖๑ หน้าเยื่อ ๑

สารบัญ

ราชกิจจานุเบกษา ขอบเขต	หน้า ๑
พระราชพิธีถือน้ำแลกรับพรเสวย	หน้า ๕
พระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์	หน้า ๗
กำหนดการบำเพ็ญพระราชกุศล	หน้า ๘
ข่าวตาย	หน้า ๘
ข่าวเพลิงไหม้	หน้า ๘
ประกาศกรมไปรษณีย์	หน้า ๘
ประกาศขิงขันธ์	หน้า ๘

ขอให้อ่านราชกิจจานุเบกษา

หนังสือราชกิจจานุเบกษา ซึ่งได้บอกข่าวราชการต่าง ๆ ให้ประชาชนทั่วทุกทิศทั่วไทยได้ออกตามวันพระในครั้งหนึ่ง ๒ ครั้งเสมอไป แต่หากหนังสือฉบับนี้ เริ่มผู้ที่ได้จัดการมาก่อนตั้งแต่วันนี้ มีหนังสือหนึ่งเล่ม ๘ บาทค่าไปรษณีย์ ๑ บาท เป็น ๙ บาท ทั้งนี้ถ้าผู้ใดได้ทำการแทนมาก็ไม่ช้ออะไรอยู่ ด้วยค่าไปรษณีย์ต้องใส่เพียงฉบับละ ๑ บาท ๘๘ อัฐิ ยี่สิบสี่อัฐิ ๑๖ อัฐินี้ไม่ปรากฏว่าค่าอะไร เพราะฉะนั้นให้ชาวสยามทุกคน ผู้เรียกค่าหนังสือเล่มละ ๘ บาท ค่าไปรษณีย์ ๑ บาท เพราะเดิมช้ออีกมากอีกเดือน ๑ ถ้าต้องส่งถึงหัวเมือง ในพระราชอาณา

เขต ควรเพิ่มค่าไปรษณีย์ ฉบับละ ๑ อัฐิ เป็น ๑ บาท ๘๘ อัฐิ ๑ บาท ๓๒ อัฐิ ของความสุขสวัสดิ์วิจิตรมณฑลบ้านเมืองเรา แลท่านทั้งหลายที่ปวง จ้ะเพ็ญพระบรมโพธิสมภารอยู่ในพระราชอาณาเขตสยามนี้ ให้สำเร็จทุกประโยชน์ทุกประการ แลขอให้หนังสือฉบับนี้ จรุงเรื่องเจริญแผ่ไพศาล เช่นเครื่องประกอบความรู้ชนทั้งหลายที่ไปอยู่รู้เสือกกลาย สรรพวิชาความศึกษาเล่าเรียน ของบ้านเมืองเราจงแพร่หลายยิ่งขึ้นกว่าปีก่อนซึ่งล่วงไปแล้วเทอญ

การขึ้นใหม่ วันขึ้นเก้าเดือน ๕ ขึ้น ได้มีการรับวินิจฉัยในวันขึ้นใหม่ตามสมควร ขึ้นก่อน ๆ มาขึ้น วันขึ้นเก้า เดือน ๕ เคยมีการเลี้ยงพระบรมวงษานุวงษแลมิ่งคร แต่มีการตั้งวงเทวภาคีพระสยามเทวาธิราชเป็นต้น และมีศกปีกรรณ พระบรมกษัตริย์ พระอัยยิกามกาลนุกาลใหม่ได้โปรดให้เลิกการเลี้ยง พระบรมวงษานุวงษแลมิ่งครนำพระที่นั่งศกศิมหาปราสาท เหมือนเช่นเคยมีมาแต่ก่อนนี้เสีย เพราะเหตุด้วยกรมสมเด็จพระสุภาวดีนครราชประชวร ทรงพระประชวรพระอาการยรมิได้ ในเวลานั้น แต่ถึงดังนี้

ก็ไปรุดเกล้าฯ พระราชทานสิ่งของต่าง ๆ เป็น
 เครื่องรถในวังอันเป็นที่รื่นเริง แก่พระบรมวง
 ษานุวงษ์ ข้าราชการข้างท่านที่เคยได้รั้พระ
 ราชทานนั้นแก้วกัน แต่การสทักปรณพระบรมอัย
 พระอัยยิ แลการสังเวมมิลครที่พระที่นั่งทรงธรรม
 เป็นการขวงสรวงถวายพระสยามเทวาธิราช คง
 มีเทมทามที่ตามธรรมเนียมได้เปลี่ยนแปลง แต่
 สทักปรณตามกาลณกาลในนี้ นี้ โปรดให้ จักการบ่า
 เพญพระราชกุศล ที่พระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาท
 หนึ่งหนังสือที่กราบบังคมทูลพระกรุณา ถวาย
 ราชการต่าง ๆ ฎาขบออกชื่อราชการที่มาแต่หัว
 เมืองก็คื ฎการร้องขอชในคักความต่างกัก ยันค
 ที่ขึ้นหนังสือทูลเกล้าฯ ถวายทั้งสิ้นในคก่อน ๆ
 มา พระเจ้าอยู่หัวเคยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 พระราชทานพระบรมราชโองการ ไปตามกรม
 ต่าง ๆ ซึ่งเป็นพนักงานนำทมิได้ค้างงวคข้าม
 ยี่ไปเลย แต่ ในขึ้นทรงมีพระราชกิจที่ต้องบ่า
 เพญการพระราชกุศล ในการพระเมรุเป็นคัก
 มีหนังสือเหล่านี้คักค้างอยู่บ้าง กอสิ้นการพระ
 เมรุแล้ว กรมสมเเกพระสุทวารคักราชประยู
 กัทรงพระประชวนพระโรค มิใครจะคลายดอย
 เป็นเหตุเพิ่มพระราชธุระอันสำคัญขึ้น ค้องเสก
 ทรงพยายาลพระโรค เป็นการทรงฉลองพระเศ
 พระคุณ ถ้วยกรมสมเเกพระสุทวารคักราชประยู
 นี้ก็คองจะทวายทักกันอยู่แล้ว ว่าได้ทรงอภิบาล
 บำรุงบริรักษในพระเจ้าอยู่หัวของเรา จำเคิมแต่ขง
 ทรงพระเขาวมาทรงจำนง แต่ที่จะให้พระเจ้าอยู่หัว
 เสกค่างอยู่ในความศุขสำราญ เป็นคักตั้งแต่ง
 ความเจริญรุ่งเรืองตลอดจนกาลยักัน ในควันจ

เช่นสมบัยอันสมควรออย่างยิ่ง ที่จะต้องทรงเป็นพระ
 ราชกิจในการทรงพยายาล แต่ถึงคักนคัก
 พระบาทสมเเกพระเจ้าอยู่หัว ก็มิได้ทรงละพระ
 ราชกิจที่เคยทรงนี้ได้ การใดคักจะระทรงพระ
 กรณาโปรดให้สำเร็จไป ก็ได้ทรงไปเป็นอันมาแล้ว
 ที่ซึ่งคักค้างอยู่บ้างจะไม่แล้วในคักนคัก ทามพระ
 ราชวิยานกิจคักันนี้ ก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
 ให้พระบรมวงษานุวงษ์ ซึ่งคักงอยู่ในคักำแหมง
 เสนาบดีแลท่านเสนาบดี แลเจ้าของกรมใหญ่
 ที่ยังมีการเกี่ยวคักงอยู่คักัน ประชุนกันปลุกษา
 ทามเหตุแลเรื่อง แล้วนำความกราบบังคมทูล
 พระกรุณาเพิมให้คักงคักง ท่านผู้ที่ได้เข้ามา
 ประชุนปลุกษาการคักัน คักอง กรมหลวงเทเวระวงษ
 วัโรประการเป็นประธานในการประชุน เจ้าพระ
 ยารคักนคักนทร สมคักนาค เจ้าพระยาพลเทพ
 ผู้ว่ากรมแทนสมคักพระกระลาโหม กรมคักมคักนเรศ
 วรรฤทธิ พระองค์เจ้าสวัสดิโสภณกรมพระนครบาล
 กรมคักมคักนประจักษคักคักปาคกรมวัง กรมคักมคักนคักวาง
 ราชานุภาพ กรมยูกชนาธิการ เพราะสมเเกพระ
 เจ้าคักองยาเชอ เจ้าฟ้าภาณุรังษีสว่างวงษกรมพระ
 ภาณุพันธุวงษวรเชช คักคักการคักกรมสมเเกพระ
 สุทวารคักนทรงพระประชวน กรมคักมคักนสมคักทอม
 พันธุขอพิชชหลวง พระองค์วรวรรณกรม
 กรมพระคลังมหาสมยคัก เพราะสมเเกพระเจ้าคักอง
 ยาเชออิมยคักที่ ๑ คักคักการคักกรมสมเเกพระสุทวารคักน
 ทรงพระประชวนคักมคักนคักัน การที่โปรดให้ท่าน
 ที่ได้กล่าว แล้วประชุนกันทรวหนังสือราชการคักัน
 ไม่เป็นการแปลกประหลาดคักใดเลย เพราะธรรมเนียม
 ยันเมืองของเรา แต่คักจั้งรัชกาลที่ ๑ ที่ ๒
 ที่ ๓ พระเจ้าแผ่นดินคักนคักได้ทรงเป็นพระราชธุระในการ

เป็นหลวงสารประเสริฐโตเป็นครูใหญ่มีครูอง ๆ
 ลงไปใกล้สอนพระบรมวงษานุวงษ์ที่ยังพระเยาว และ
 บุตรข้าราชการราชฎมบ้าง เป็นชั้นแรกของการเล่า
 เรียนในประจุบันนี้ ก็แลเห็นได้ว่าถาหนีมีประ
 โยชนอย่างยิ่ง ด้วยคนหนุ่ม ๆ ซึ่งรับราชการ
 อยู่ในทุกวันนี้เป็นคนที่ได้เล่าเรียนจากที่นั้น ๆ
 ใกล้ความหมายของพระบาทศรีสุนทรโวหาร ก็ดีขึ้นใหม่
 สำหรับสอนในโรงสกลนนี้เกือบแทบทั้งสิ้น ภาย
 หลังไปตั้งที่วังหน้าทุกชาน มีครูสอนภาษาอังก
 ฤษด้วยอีกแห่ง • แลการส่งเด็กไปเรียนภาษาอังก
 ฤษแลอื่น ๆ ก็เจริญขึ้นจนคนเหล่านี้ได้รับราช
 ฎการของเรามีมากแล้ว ภายหลังกรมหมื่นไกรวงษ
 ชาญภาพได้กราบบังคมทูลพระกรุณาที่ระจิกฎการเล่า
 เรียนของหม่อมเจ้า แลหม่อมราชวงษ์ที่รู้หนังสือ
 เพื่อจะยั้งกันความโง่เขลา ซึ่งเป็นหนทางจะประ
 พุทธิชั่วต่าง ๆ ได้ก็โปรดให้จัดขึ้นที่โรงเรียน
 ที่พระตำหนักเกษมสรวนทุกหลาย ในมีมีเมียจิววาค
 ภายหลังได้ขยายโรงเรียนออกไปตาม พระอาราม
 ต่าง ๆ และได้ตั้งตำแหน่งการเล่าเรียนนั้นเป็นกรม
 ศึกษาธิการขึ้นใหม่อีกกรม • ซึ่งกรมหมื่นไกรวง
 ษชาญภาพได้บัญญัติราชการอยู่ณนี้ แลได้ตั้ง
 ขรรณเนียมได้หนังสือไทยจนหลังมี ขาหลวงทไกรรบ
 พระบรมราชานุญาทไปได้หนังสือครึ่ง • ททุกี่ ไก
 จำนวนมากน้อยเท่า ไกลไใกล้กว่ากรมราชยังกรมท
 ทรงทราบแล้วมีเวลาเสด็จออกพระราชทานสิ่งของ
 รางวัล แลพระราชทานพระบรมราโชวาทแก่นัก
 เรียนนี้ละครึ่งเสมอมา ตั้งแต่ตั้งการได้หนังสือ
 มาเมื่อชวอดกลศกษยท • นักเรียนเข้าได้ ได้
 คนนี้หนังสือกลศกษย ๘ คน บัรภาสยชกษย

ที่ ๒๒ นี้ก็เรียนเข้าได้ ๗๐ คน ไกท.ร. ๒๖ คน
 บัรชอชกษย บัร ๓ คนเข้าได้ ๘๖ คน ไก ๓๒
 คน ก็เป็นการแลเห็นได้ว่าการศึกษาไทยนี้ไม่
 มากจนเสมอ แลการได้สอบวิชาหนังสือไทยนี้ไม่
 ไกลเช่นนี้และได้เคยความทำที่เกิน
 ในจำนวนนี้ชวอดกลศกษยนี้ ก็ได้โปรดตั้ง
 ขาหลวง ก็กรมหมื่นสมมตอมรพันธ์ • กรมหมื่น
 ไกรวงษชาญภาพ • พระองค์เจ้าศรีเสาวภาภัก •
 หม่อมเจ้าประภากร • พระบาทศรีสุนทรโวหาร •
 ขาหลวง พระเทพศกกลศกษย • หม่อมราชวงษ
 เบี้ย • หม่อมราชวงษสำเร็จ • ขุนนิพนธ์พะ
 หนักัด • ผู้ตรวจ ไกลงมีได้นักเรียนในโรงสกล
 ต่าง ๆ แก่นวัน • เกษน ๕ ชั้น ๖ คำชชว
 ยังเป็นพศก จำนวนนักเรียนที่ไกลแลรคกษย
 ไกลในคราวหลังนี้ ที่ว่าการเล่าเรียนเจริญขึ้น
 ต้องเข้าใจว่าก็ขึ้นกว่าแต่ก่อน เราไม่ได้ฟังว่าเป็น
 การเจริญที่โตใหญ่โตอะไรก็ที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อการ
 เล่าเรียนเจริญมาก ก็จะมีคนคิดมากขึ้นสยามประ
 เทศก็จะเจริญขึ้น เป็นกันว่าการค้าขายก็รุ่ง
 เรืองทำให้เมืองเราวิมุดด้วยวิชา ที่จะทำนาท
 ษยแลทวพยสมยท
 ส่วนทวพยสมยทก็เคยเห็น ก็แลเห็นได้ว่าเงินเข้า
 มาในพระราชอาณาจักรนี้เป็อันมาก ด้วยในพระ
 กลังมหาสมยทนี้ ไกรบแลกเงินเหรียญซึ่งมาแต่
 ต่างประเทศเสมคมิได้ขาด จำหน่ายเงินตราพระ
 บรมรูปไปรับเงินเหรียญต่าง ๆ มีที่ร่นหน้างรัฐก
 ทว่าดีแลแล้วนั้นมาส่งให้ โรงกระสาปณลศกษย ทำ
 เงินกวาซมเสมคกลศกษยไว้กับวันสภยทกษย เพราะ
 สันค้ำของเราไถ้ออดไปนานาประเทศมาก มีเงิน

